

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE 2015

VIDEN OM OG HOLDNING TIL ORGANDONATION BLANDT
PERSONALE PÅ INTENSIVAFDELINGERNE

Forord

Dansk Center for Organdonation (DCO) gennemførte i foråret 2015 en spørgeskemaundersøgelse på landets intensivafdelinger, som belyser personalets viden om og holdning til organdonation.

DCO vil sammen med intensivafdelingerne bruge undersøgelsen som grundlag for at identificere, hvor der kan gøres mere i forhold til undervisnings- og opmærksomhedsskabende aktiviteter. Herudover giver undersøgelsen den enkelte intensivafdeling og regionerne en viden om, i hvilken grad personalet er opmærksom på best practice for organdonation, som blev beskrevet i 2014.

Denne rapport omhandler resultaterne opgjort nationalt og fordelt på regioner. DCO gennemførte i 2010 en lignende spørgeskemaundersøgelse. Hvor det er muligt, er der derfor også redegjort for den udvikling, som er sket i perioden 2010 til 2015.

Herudover er resultaterne opgjort for hver intensivafdeling, og de 41 rapporter er offentliggjort på www.organdonation.dk

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført elektronisk. I alt 3.730 ansatte på 41 intensivafdelinger har fået tilsendt spørgeskemaet.

At det er lykket at indsamle mailadresser på læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter (SOSU) og sygehjælpere ansat i intensivafdelingerne, kan alene tilskrives den store indsats, som afdelingernes donationsansvarlige nøglepersoner, ledelser og sekretærer har ydet. De donationsansvarlige nøglepersoner har endvidere medvirket til at styrke svarprocenten i undersøgelsen ved undervejs at viderebringe information om status for antal besvarelser fra afdelingen og motivere kollegerne til at medvirke. Jeg vil gerne takke alle jer, som har medvirket, for jeres tid og engagement.

August 2015

Helle Haubro Andersen
Centerleder

Resumé af spørgeskemaundersøgelsen sammenholdt med undersøgelse fra 2010

Besvarelsesgrundlaget

I alt 3.730 spørgeskemaer er sendt ud til læger, sygeplejersker, SOSU'er og sygehjælpere på 41 intensivafdelinger, og 2.173 er besvaret (58%).

Ancienniteten for ansættelse inden for intensivområdet hos respondenterne er øget i forhold til den tilsvarende undersøgelse i 2010. I 2015 er andelen af respondenter, der har mindre end 1 års anciennitet lavere end i 2010, og andelen der har mellem 11-20 års ansættelse er øget.

Holdning til organdonation

Sundhedspersonalet blev bedt om at besvare spørgsmål vedrørende deres generelle holdning til organdonation, vilje til selv at donere samt vilje til at donere organer fra eget mindreårigt barn eller samlever/ægtefælle.

På det generelle plan er personalet meget positive overfor donation, i 2010 og 2015 svarede henholdsvis 92% og 93%, at de er for organdonation. I 2015 angiver 96% af lægerne, at de er positive og blandt sygeplejerskerne er andelen 93%.

På det personlige plan er den positive holdning til donation af egne organer steget fra 70% i 2010 til 78% i 2015, og andelen der ikke har taget stilling, er faldet fra 18% i 2010 til 14% i 2015.

I 2015 svarer 54%, at de der har mindreårige børn, at de vil tillade organdonation i tilfælde af, at barnet skulle hjernedø. 74% angiver, at de vil tillade donation af organer fra samlever/ægtefælle i tilfælde af hjernedød.

Viden om organdonation

Området afdækkes gennem spørgsmål, der vedrører konkret viden på området og via spørgsmål om sundhedspersonalets oplevelse af tilstrækkelig viden i forskellige situationer i donationsforløbet.

I 2015 tilkendegiver 91% af respondenterne, at de anser hjernedødsdiagnosen som 100% sikker, hvilket er på niveau med besvarelserne fra 2010. Andelen der svarer, at de ikke ved, om hjernedødsdiagnosen er 100% sikker er faldet fra 8% i 2010 til 6% i 2015.

Kendskabet til instruksen/manualen, der anvendes ved organdonation, er øget betydelig fra 72% i 2010 til 94% i 2015.

For at standardisere og forbedre organdonorterapien med henblik på at øge antallet af organer, der er optimalt egnede til transplantation, blev der i 2010 introduceret et Actioncard for donorterapi. I alt svarer 63% i 2015, at de kender dette Actioncard, og kendskabet er størst blandt gruppen af læger (72%).

I 2013 blev Actioncard for donordetektion taget i anvendelse for at understøtte intensivafdelingernes fokus på opmærksomheden på potentielle organdonorer. I 2015 tilkendegiver 45%, at de kender Actioncardet, og også her angiver lægerne (55%) i højere grad end sygeplejerskerne (43%), at de kender Actioncardet.

I såvel 2010 som 2015 angiver 98%, at de kender ét eller flere tegn på, at en patients hjerne er ved at dø, hvilket har afgørende betydning for opmærksomheden på mulige organdonorer på intensivafdelingerne.

I 2015 svarer 90% af lægerne, at de har tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød, mod 84% i 2010. 56% af sygeplejerskerne tilkendegiver i 2015, at de har tilstrækkelig viden, mod 45% i 2010.

Ved spørgsmålet om tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende, tilkendegiver 91% af lægerne i 2015, at de har tilstrækkelig viden, mod 88% i 2010.

Følger afdelingerne best practice

I 2015 er spørgeskemaundersøgelsen suppleret med fem nye spørgsmål, der skal give et indblik i, i hvilken omfang, sundhedspersonalet er opmærksomme på udvalgte områder i forhold til *best practice for organdonation, som er beskrevet i 2014*.

Samlet svarer 70%, at de altid er opmærksomme på, om pårørende tilbydes en opfølgende samtale efter et organdonationsforløb. Det er især sygeplejerskerne (76%), der svarer, at de er opmærksomme på dette, i forhold til lægerne (58%).

I alt svarer 63% at de altid er opmærksomme på, om pårørende informeres om, at de efterfølgende kan få at vide, hvordan det er gået modtagerne af organerne. Sygeplejerskerne (69%) er i højere grad end lægerne (52%) opmærksomme på dette.

For nogle pårørende kan det være svært at se og erkende, at døden er indtrådt, og det kan derfor være en hjælp at overvære hjernedødsundersøgelsen. Knap halvdelen af alle respondenter (49%) angiver, at de altid er opmærksomme på, om de pårørende tilbydes at overvære hjernedødsundersøgelsen. 23% af lægerne svarer, at de aldrig er opmærksomme på dette.

Inden de pårørende bliver informeret om muligheden for organdonation, bør transplantationscentret kontaktes for at sikre, at patienten er en potentiel organdonor og for at undersøge, om patienten er registreret i Donorregistret. I alt 68% oplyser, at de altid er opmærksomme på, om transplantationscentret kontaktes inden samtalen med pårørende om organdonation. Lægerne (73%) er i højere grad end sygeplejerskerne (65%) opmærksomme på dette.

Beslutningen om at ophøre med respiratorbehandling, ved patienter med omfattende skade i hjernen, bør ikke træffes før muligheden for organdonation er undersøgt. 52% af alle respondenterne svarer, at de altid overvejer muligheden for organdonation, inden ekstubation, af døende patienter med omfattende skader af hjernen. Det er især lægerne (70%) der har gjort sig disse overvejelser, set i forhold til sygeplejerskerne (45%).

Om undersøgelsen

Undersøgellesdesign

Undersøgelsen er et tværsnitsstudie, hvor der er anvendt et struktureret selvudfyldt spørgeskema. Undersøgelsen er foretaget elektronisk. Spørgeskemaet er udsendt til sundhedspersonalets mail og systemet sikrede at besvarelsene blev anonymiserede.

Spørgsmålene i undersøgelsen er kategoriseret indenfor følgende områder: Demografiske data, sundhedspersonalets holdning til organdonation, sundhedspersonalets viden om organdonation samt afdækning af om best practice for organdonation efterleves af personalet. Spørgeskemaet er stort set identisk med det spørgeskema, der blev anvendt i en tilsvarende undersøgelse i 2010 på intensivafdelingerne i Region Nordjylland, Midtjylland, Sjælland og Hovedstaden. Region Syddanmark deltog ikke i 2010 undersøgelsen. Enkelte spørgsmål er taget ud og nye er tilføjet. De nye spørgsmål er bl.a. inspireret af de 19 fokuspunkter i rapporten Best practice for Organdonation.

Undersøgelsen fra 2010, for de fire regioner, vurderes til at være repræsentativ for intensivafdelingerne i de fem regioner og indgår således i den sammenlignende analyse i denne rapport.

Bemærk, at antal observationer i tabellerne er angivet med et n.

Inkluderet i undersøgelsen

Spørgeskemaerne er udfyldt af læger, sygeplejersker, SOSU'er og sygehjælpere tilknyttet intensivafdelingerne. 3.730 læger, sygeplejersker, SOSU'er og sygehjælpere er inkluderet i spørgeskemaundersøgelsen. Undervejs i undersøgelsesperioden er læger, sygeplejersker mv. blevet opfordret til at deltage i undersøgelsen. Dette er sket to gange, pr. mail.

Besvarelsesgrundlaget

Tabel 1. Svarprocent. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 & 2010 - % n

	Læger		Sygeplejersker		SOSU & sygehjælpere		I alt	
	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010
Antal skemaer distribueret	908	566	2.717	1.424	105	99	3.730	2.089
Antal skemaer besvaret	510	324	1.599	964	64	67	2.173	1.355
Svarprocent	56%	57%	59%	68%	61%	68%	58%	65%

Tabel 2. Alders- og kønsfordeling. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015 & 2010 - % (n)

	Respondenter		Procent	
	Mand	Kvinde	2015	2010
20-30 år	4% (17)	11% (191)	10% (208)	11% (152)
31-40 år	29% (115)	30% (524)	29% (639)	29% (392)
41-50 år	30% (121)	29% (520)	29% (641)	34% (464)
51-60 år	26% (106)	26% (455)	26% (561)	22% (297)
61 år -	11% (44)	5% (80)	6% (124)	4% (48)
I alt	19% (403)	82% (1.770)	100% (2.173)	100% (1.353)

Tabellen viser svar på spørgsmål 1: Din alder & spørgsmål 2: Køn.

Tabel 3. Antal års ansættelse inden for intensivområdet. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015 & 2010 – % n

	Respondenter		Procent	
	2015	2010	2015	2010
Under 1 år	133	141	6%	11%
1-5 år	504	368	23%	27%
6-10 år	515	256	24%	19%
11-20 år	655	366	30%	27%
Over 21 år	366	218	17%	16%
I alt	2.173	1.349	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 3: Hvor mange år har du sammenlagt arbejdet inden for intensivområdet.

Holdning til organdonation

Tabel 4. Generel holdning til donation af organer. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 & 2010 - % (n)

	Læger		Sygeplejersker		SOSU & sygehjælpere		I alt	
	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010
For	96% (492)	99% (318)	93% (1.481)	91% (866)	86% (53)	84% (56)	93% (2.026)	92% (1.240)
Imod	1% (6)	1% (4)	3% (51)	4% (43)	6% (4)	4% (3)	3% (61)	4% (50)
Har ikke taget stilling	3% (13)	0% (1)	4% (68)	5% (47)	8% (5)	12% (8)	4% (86)	4% (56)
I alt	23% (511)	24% (323)	74% (1.599)	71% (956)	3% (62)	5% (67)	100% (2.173)	100% (1.346)

Tabellen viser svar på spørgsmål 4: Hvad er din generelle holdning til donation af organer med henblik på transplantation.

Det ses af tabel 4, at den generelle holdning til donation af organer er positiv og stort set uændret, 92% i 2010 og 93% i 2015. Lægernes positive holdning til organdonation er faldet, hvis man sammenligner de to målinger, fra 99% i 2010 til 96% i 2015. Det ses af tabellen, at der ikke er tale om at flere læger er imod organdonation, men at andelen af læger der ikke har taget stilling, er steget.

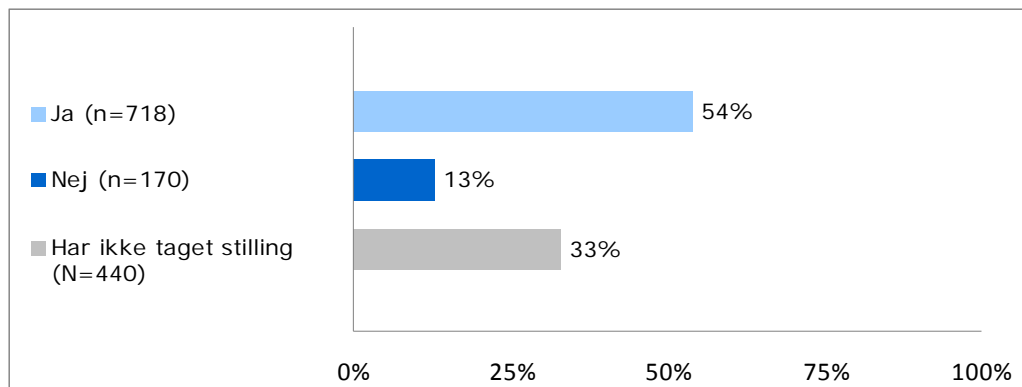
Tabel 5. Stillingtagen til donation af et eller flere af egne organer efter døden. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 & 2010 - % (n)

	Læger		Sygeplejersker		SOSU & sygehjælpere		I alt	
	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010
Ja	84% (428)	79% (256)	77% (1.227)	67% (644)	63% (40)	58% (39)	78% (1.695)	70% (939)
Nej	7% (36)	9% (30)	9% (143)	14% (132)	6% (4)	10% (7)	8% (183)	12% (169)
Har ikke taget stilling	9% (47)	12% (37)	14% (228)	19% (184)	31% (20)	31% (21)	14% (295)	18% (242)
I alt	24% (511)	24% (323)	73% (1.598)	71% (960)	3% (64)	5% (67)	100% (2.173)	100% (1.350)

Tabellen viser svar på spørgsmål 5: Vil du donere et eller flere af dine egne organer i tilfælde af hjernedød.

I tabel 5 ses det, at den positive holdning til donation af et eller flere egne organer er steget fra 70% i 2010 til 78% i 2015, og gruppen af de der ikke har taget stilling er faldet fra 18% i 2010 til 14% i 2015.

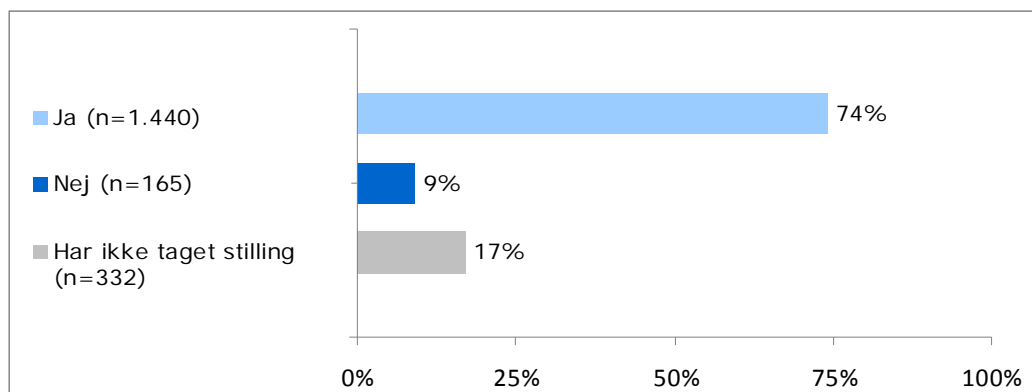
Figur 6. Stillingtagen til donation af organer fra mindreårigt barn i tilfælde af hjernedød. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015
- % n

Søjlediagrammet viser svar på spørgsmål 6: Vil du tillade donation af organer fra dit mindreårige barn i tilfælde af hjernedød. Respondenter uden mindreårige børn indgår ikke.

Figur 6 viser, at 54% har en positiv stillingtagen til donation af organer fra eget mindreårigt barn i tilfælde af hjernedød, 13% svarer nej og 33% har ikke taget stilling til dette.

Figur 7. Stillingtagen til donation af organer fra samlever/ægtefælle i tilfælde af hjernedød. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015
- % n

Søjlediagrammet viser svar på spørgsmål 7: Vil du tillade donation af organer fra din samlever/ægtefælle i tilfælde af hjernedød. Respondenter uden samlever/ægtefælle indgår ikke.

I figur 7 ses det, at 74% har en positiv stillingtagen til donation af organer fra samlever/ægtefælle i tilfælde af hjernedød, 9% svarer nej og 17% har ikke taget stilling til dette.

Viden om organdonation

Tabel 8. Er hjernedødsdiagnosen 100 % sikker. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015 & 2010 – % n

	Respondenter		Procent	
	2015	2010	2015	2010
Ja	1.966	1.213	91%	90%
Nej	71	32	3%	2%
Ved ikke	139	102	6%	8%
I alt	2.173	1.347	100%	100,0%

Tabellen viser svar på spørgsmål 10: Mener du at hjernedødsdiagnosen er 100% sikker.

Tabel 8 viser, at andelen der svarer, at de mener hjernedødsundersøgelsen er 100% sikker, er stort set uændret fra 2010 til 2015. Der er færre i 2015 der tilkendegiver, at de ikke ved om hjernedødsdiagnosen er 100% sikker, 6% mod 8% i 2010.

Tabel 9. Kendes instruksen/manualen til brug ved organdonation. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015 & 2010 – % n

	Respondenter		Procent	
	2015	2010	2015	2010
Ja	2.036	956	94%	72%
Nej	27	378	1%	28%
Ved ikke	110	-	5%	-
I alt	2.173	1.334	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 11: Har I en instruks/manual, til brug ved organdonation, i dit afsnit.

Ser man i tabel 9 på tallene fra spørgeskemaundersøgelsen 2010 (72%) i forhold til 2015 (94%), så er der et væsentligt større kendskab til instruksen, der bruges ved organdonation.

Tabel 10. Kendes Actioncardet for donorterapi. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja	72% (368)	61% (976)	41% (21)	23% (3)	63% (1.368)
Nej	28% (142)	39% (624)	59% (30)	77% (10)	37% (806)
I alt	23% (510)	74% (1.598)	2% (51)	1% (13)	100% (2.172)

Tabellen viser svar på spørgsmål 12: Kender du Actioncardet for donorterapi.

I tabel 10 ses det, at 72% af lægerne kender Actioncard for donorterapi og tallet for sygeplejerskerne er på 61%. Samlet set er der 63% der kender Actioncard for donorterapi.

Tabel 11. Kendes Actioncardet for donordetektion. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja	55% (279)	43% (688)	29% (15)	8% (1)	45% (983)
Nej	45% (231)	57% (908)	71% (36)	92% (11)	55% (1.186)
I alt	23% (510)	74% (1.596)	2% (51)	1% (12)	100% (2.169)

Tabellen viser svar på spørgsmål 13: Kender du Actioncardet for donordetektion.

Tabel 11 viser, at over halvdelen af alle respondenter (55%) ikke kender Actioncard for donordetektion. 55% af lægerne kender Actioncard for donordetektion og andelen for sygeplejerskerne er på 43%.

Tabel 12. Kendes ét eller flere tegn på, at en patients hjerne er ved at dø. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015 & 2010 – % n

	Respondenter		Procent	
	2015	2010	2015	2010
Ja	2.134	1.314	98%	98%
Nej	37	33	2%	2%
I alt	2.171	1.347	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 14: Kender du ét eller flere tegn på, at en patients hjerne er ved at dø.

I tabel 12 ses det, at i såvel 2010 som i 2015 angiver 98% af respondenterne at de kender ét eller flere tegn på, at en patients hjerne er ved at dø.

Tabel 13. Ved du hvem, der kan kontaktes for hjælp til at stille hjernedødsdiagnosen. Opgjort samlet for alle faggrupper 2015 & 2010 – % n

	Respondenter		Procent	
	2015	2010	2015	2010
Ja	2.091	1.246	96%	93%
Nej	81	101	4%	7%
I alt	2.172	1.347	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 15: Ved du, hvem der kan kontaktes for hjælp til at stille hjernedødsdiagnosen.

Tabel 13 viser, at i 2015 er det 96% af respondenterne, der ved hvem de skal kontakte for hjælp til at stille hjernedødsdiagnosen, den tilsvarende andel i 2010 undersøgelsen var 93%.

Tabel 14. Er der tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 & 2010 - % (n)

	Læger		Sygeplejersker		SOSU & sygehjælpere		I alt	
	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010
Ja	90% (437)	84% (268)	56% (820)	45% (414)	36% (5)	14% (7)	64% (1.262)	54% (691)
Nej	6% (30)	10% (33)	30% (440)	44% (410)	50% (7)	78% (38)	24% (477)	37% (481)
Ved ikke	4% (21)	6% (19)	14% (204)	11% (99)	14% (2)	8% (4)	12% (227)	9% (122)
I alt	25% (488)	25% (320)	74% (1.457)	71% (923)	1% (14)	4% (49)	100% (1.959)	100% (1.294)

Tabellen viser svar på spørgsmål 16: Mener du, at du har tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød.

Af tabel 14 ses det, at i 2015 tilkendegav 64% af alle respondenterne at de havde tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød mod 54% i 2010. I 2015 tilkendegav 24% af alle respondenterne, at de ikke havde tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød, mod 37% i 2010. I 2015 tilkendegav 90% af lægerne, at de havde tilstrækkelig viden, mod 84% i 2010. I 2015 tilkendegav 56% af sygeplejerskerne, at de havde tilstrækkelig viden, mod 45% i 2010.

Tabel 15. Er der tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 & 2010 - % (n)

	Læger		Sygeplejersker		SOSU & sygehjælpere		I alt	
	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010
Ja	91% (449)	88% (283)	53% (722)	40% (350)	21% (3)	13% (6)	63% (1.174)	51% (641)
Nej	5% (23)	9% (27)	34% (457)	50% (441)	57% (8)	85% (39)	26% (488)	40% (507)
Ved ikke	4% (19)	3% (10)	13% (182)	10% (96)	21% (3)	2% (1)	11% (204)	9% (107)
I alt	26% (491)	25% (320)	73% (1.357)	71% (887)	1% (14)	4% (46)	100% (1.862)	100% (1.255)

Tabellen viser svar på spørgsmål 17: Mener du, at du har tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende.

Tabel 15 viser, at i 2015 tilkendegav 63% af alle respondenterne at de havde tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende mod 51% i 2010. I 2015 tilkendegav 26% af alle respondenterne at de ikke havde tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende, mod 40% i 2010.

I 2015 havde 91% af lægerne tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende, mod 88% i 2010. I 2015 havde 53% af sygeplejerskerne tilstrækkelig viden, mod 40% i 2010.

Følges best practice

Tabel 16. Opmærksomhed på, om pårørende tilbydes en opfølgende samtale. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja, altid	58% (183)	76% (481)	70% (7)	67% (2)	70% (673)
Ja, nogle gange	31% (97)	19% (121)	30% (3)	33% (1)	23% (222)
Nej, aldrig	11% (35)	5% (35)	0% (0)	0% (0)	7% (70)
I alt	33% (314)	66% (637)	1% (10)	0% (3)	100% (964)

Tabellen viser svar på spørgsmål 18: Er du opmærksom på, om pårørende til organdonorer tilbydes en opfølgende samtale.

I tabel 16 ses det, at 70% af alle respondenterne altid har opmærksomhed på, om pårørende tilbydes en opfølgende samtale og 23% af alle respondenterne har nogle gange opmærksomhed på dette.

Det er især sygeplejerskerne (76% ja, altid) der er opmærksomme på dette, set i forhold til lægerne (58% ja, altid).

Tabel 17. Opmærksomhed på, om pårørende informeres om, at de kan få at vide, hvordan det er gået modtagerne af organerne. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja, altid	52% (167)	69% (482)	14% (1)	50% (1)	63% (651)
Ja, nogle gange	28% (92)	23% (162)	86% (6)	50% (1)	25% (261)
Nej, aldrig	20% (65)	8% (54)	0% (0)	0% (0)	12% (119)
I alt	31% (324)	68% (698)	1% (7)	0% (2)	100% (1.031)

Tabellen viser svar på spørgsmål 19: Er du opmærksom på, om pårørende informeres om, at de efterfølgende kan få at vide, hvordan det er gået modtagerne af organerne.

Tabel 17 viser, at 63% af alle respondenterne altid har opmærksomhed på, om pårørende informeres om, at de kan få at vide, hvordan det er gået modtagerne af organerne og 25% af alle respondenterne har nogle gange opmærksomhed på dette. 12% af respondenterne har aldrig opmærksomhed på dette. Det er især sygeplejerskerne (69% ja, altid), der er opmærksomme på dette, set i forhold til lægerne (52% ja, altid).

Tabel 18. Opmærksomhed på, om pårørende tilbydes at overvære hjernedødsundersøgelsen. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja, altid	44% (148)	52% (366)	0% (0)	0% (0)	49% (514)
Ja, nogle gange	33% (110)	30% (216)	46 % (5)	0% (0)	31% (331)
Nej, aldrig	23% (77)	18% (128)	54% (6)	0% (0)	20% (211)
I alt	32% (335)	67% (710)	1% (11)	0% (0)	100% (1.056)

Tabellen viser svar på spørgsmål 20: Er du opmærksom på, om pårørende tilbydes at overvære hjernedødsundersøgelsen.

I tabel 18 ses det, at knap halvdelen (49%) af alle respondenterne altid har opmærksomhed på, om pårørende tilbydes at overvære hjernedødsundersøgelsen.

Det er især sygeplejerskerne der er opmærksomme på dette (52% ja, altid), set i forhold til lægerne (44% ja, altid). 23% af lægerne angiver, at de aldrig er opmærksomme på at tilbyde pårørende at overvære hjernedødsundersøgelsen.

Tabel 19. Opmærksomhed på, om transplantationscentret kontaktes inden samtalen med pårørende om organdonation. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja, altid	73% (295)	65% (524)	64% (7)	100% (1)	68% (827)
Ja, nogle gange	22% (87)	29% (232)	36% (4)	0% (0)	26% (323)
Nej, aldrig	5% (21)	6% (51)	0% (0)	0% (0)	6% (72)
I alt	33% (403)	66% (806)	1% (11)	0% (1)	100% (1.221)

Tabellen viser svar på spørgsmål 21: Er du opmærksom på, om transplantationscentret kontaktes inden samtalen med pårørende om organdonation.

Tabel 19 viser, at 68% af alle respondenterne altid har opmærksomhed på, om transplantationscentret kontaktes inden samtalen med pårørende om organdonation og 26% har nogle gange opmærksomhed på dette. Det er især lægerne (73% ja altid) der er opmærksomme på dette, set i forhold til sygeplejerskerne (65% ja, altid).

Tabel 20. Overvejelse af muligheden for organdonation, inden ekstubation, af døende patienter med omfattende skader af hjernen. Opgjort samlet og fordelt på faggrupper 2015 - % (n)

	Læger	Sygeplejersker	SOSU	Sygehjælper	I alt
Ja, altid	70% (314)	45% (485)	21% (3)	0% (0)	52% (802)
Ja, nogle gange	28% (124)	48% (523)	79% (11)	0% (0)	43% (658)
Nej, aldrig	2% (8)	7% (71)	0% (0)	0% (0)	5% (79)
I alt	29% (446)	70% (1.078)	1% (14)	0% (0)	100% (1.538)

Tabellen viser svar på spørgsmål 22: Overvejer du muligheden for organdonation, inden ekstubation, af døende patienter med omfattende skader af hjernen.

I tabel 20 ses det, at 52% af alle respondenterne altid overvejer muligheden for organdonation, inden ekstubation, af døende patienter med omfattende skader af hjernen og 43% af alle respondenterne har nogle gange overvejet dette. Det er især lægerne (70% ja, altid) der har gjort sig disse overvejelser, set i forhold til sygeplejerskerne (45% ja, altid).

Bilag 1 De samlede resultater fordelt på regioner

Besvarelsesgrundlaget

Tabel 1. Svarprocent. Opgjort regionalt og nationalt fordelt på faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Læger	61%	59%	56%	54%	54%	56%
Sygeplejersker	70%	65%	55%	60%	52%	59%
SOSU	70%	63%	62%	54%	50%	59%
Sygehjælpere	100%	67%	100%	50%	56%	68%
I alt	68%	64%	55%	58%	52%	58%

Tabel 2. Antal års ansættelse inden for intensivområdet. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Under 1 år	6%	6%	7%	6%	6%	6%
1-5 år	16%	22%	29%	16%	26%	23%
6-10 år	24%	23%	22%	21%	27%	24%
11-20 år	36%	32%	28%	32%	26%	30%
Over 21 år	18%	17%	14%	25%	15%	17%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 3: Hvor mange år har du sammenlagt arbejdet inden for intensivområdet.

Holdning til organdonation

Tabel 3. Generel holdning til donation af organer. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
For	93%	95%	92%	90%	95%	93%
Imod	3%	2%	3%	4%	2%	3%
Har ikke taget stilling	4%	3%	5%	6%	3%	4%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 4: Hvad er din generelle holdning til donation af organer med henblik på transplantation.

Tabel 4. Stillingtagen til donation af et eller flere af egne organer efter døden. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	81%	77%	77%	74%	81%	78%
Nej	6%	9%	9%	11%	7%	8%
Har ikke taget stilling	13%	14%	14%	15%	12%	14%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 5: Vil du donere et eller flere af dine egne organer i tilfælde af hjernedød.

Tabel 5. Stillingtagen til donation af organer fra mindreårigt barn i tilfælde af hjernedød. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	55%	47%	54%	53%	63%	54%
Nej	12%	16%	11%	19%	8%	13%
Har ikke taget stilling	33%	37%	35%	28%	29%	33%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 6: Vil du tillade donation af organer fra dit mindreårige barn i tilfælde af hjernedød.

Tabel 6. Stillingtagen til donation af organer fra samlever/ægtefælle i tilfælde af hjernedød. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	75%	75,5%	71%	71,9%	78%	74%
Nej	7%	7,8%	9%	13,3%	8%	9%
Har ikke taget stilling	18%	17,6%	20%	14,8%	14%	17%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 7: Vil du tillade donation af organer fra din samlever/ægtefælle i tilfælde af hjernedød.

Viden om organdonation

Tabel 7. Er hjernedødsdiagnosen 100 % sikker. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	89%	91%	88%	92%	92%	91%
Nej	2%	3%	5%	3%	2%	3%
Ved ikke	9%	6%	7%	5%	6%	6%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 10: Mener du at hjernedødsdiagnosen er 100% sikker.

Tabel 8. Kendes instruks/manualen til brug ved organdonation. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	96%	94%	95%	97%	90%	94%
Nej	0%	2%	1%	0%	2%	1%
Ved ikke	4%	4%	4%	3%	8%	5%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 11: Har I en instruks/manual, til brug ved organdonation, i dit afsnit.

Tabel 9. Kendes Actioncardet for donorterapi. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	75%	66%	65%	68%	48%	63%
Nej	25%	34%	35%	32%	52%	37%
I alt	100%	100,0%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 12: Kender du Actioncardet for donorterapi.

Tabel 10. Kendes Actioncardet for donordetektion. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	56%	46%	47%	52%	34%	45%
Nej	44%	54%	53%	48%	66%	55%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 13: Kender du Actioncardet for donordetektion.

Tabel 11. Kendes ét eller flere tegn på, at en patients hjerne er ved at dø. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	97%	98%	98%	100%	99%	98%
Nej	3%	2%	2%	0%	1%	2%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 14: Kender du ét eller flere tegn på, at en patients hjerne er ved at dø.

Tabel 12. Ved du hvem, der kan kontaktes for hjælp til at stille hjernedødsdiagnosen. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	96%	97%	97%	97%	95%	96%
Nej	4%	3%	3%	3%	5%	4%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 15: Ved du, hvem der kan kontaktes for hjælp til at stille hjernedødsdiagnosen.

Tabel 13. Er der tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	63%	66%	60%	69%	65%	64%
Nej	22%	22%	28%	21%	26%	24%
Ved ikke	15%	12%	12%	10%	9%	12%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 16: Mener du, at du har tilstrækkelig viden til at forklare de pårørende om hjernedød.

Tabel 14. Er der tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja	60%	64%	60%	71%	63%	63%
Nej	23%	25%	29%	21%	28%	26%
Ved ikke	17%	11%	11%	8%	9%	11%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 17: Mener du, at du har tilstrækkelig viden til at bringe spørgsmålet om organdonation op overfor de pårørende.

Følges best practice

Tabel 15. Opmærksomhed på, om pårørende tilbydes en opfølgende samtale. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja, altid	66%	75%	80%	65%	55%	70%
Ja, nogle gange	29%	19%	15%	27%	32%	23%
Nej, aldrig	5%	6%	5%	8%	13%	7%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 18: Er du opmærksom på, om pårørende til organdonorer tilbydes en opfølgende samtale.

Tabel 16. Opmærksomhed på, om pårørende informeres om, at de kan få at vide, hvordan det er gået modtagerne af organerne. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja, altid	71%	70%	60%	68%	48%	63%
Ja, nogle gange	28%	21%	24%	25%	32%	25%
Nej, aldrig	1%	9%	16%	7%	20%	12%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 19: Er du opmærksom på, om pårørende informeres om, at de efterfølgende kan få at vide, hvordan det er gået modtagerne af organerne.

Tabel 17. Opmærksomhed på, om pårørende tilbydes at overvære hjernedødsundersøgelsen. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja, altid	42%	56%	51%	42%	44%	49%
Ja, nogle gange	40%	26%	35%	27%	31%	31%
Nej, aldrig	18%	18%	14%	31%	25%	20%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 20: Er du opmærksom på, om pårørende tilbydes at overvære hjernedødsundersøgelsen.

Tabel 18. Opmærksomhed på, om transplantationscentret kontaktes inden samtalen med pårørende om organdonation. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja, altid	74%	71%	54%	64%	75%	68%
Ja, nogle gange	24%	23%	36%	32%	20%	26%
Nej, aldrig	2%	6%	10%	4%	5%	6%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 21: Er du opmærksom på, om transplantationscentret kontaktes inden samtalen med pårørende om organdonation.

Tabel 19. Overvejelse af mulighed for organdonation, inden ekstubation, af døende patienter med omfattende skader af hjernen. Opgjort regionalt og nationalt for alle faggrupper - %

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Nationalt
Ja, altid	57%	58%	46%	48%	51%	52%
Ja, nogle gange	40%	37%	49%	46%	43%	43%
Nej, aldrig	3%	5%	5%	6%	6%	5%
I alt	100%	100%	100,0%	100%	100%	100%

Tabellen viser svar på spørgsmål 22: Overvejer du muligheden for organdonation, inden ekstubation, af døende patienter med omfattende skader af hjernen.

